

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 703**

**Parkschool, Limbricht
Gemeente Sittard-Geleen**

Richard Exaltus
Joep Orbons

juli 2008

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 703

Parkschool, Limbricht Gemeente Sittard-Geleen

Colofon

Opdrachtgever: NIPA Milieutechniek

Status: eindrapport

Datum: 14 juli 2008

Projectcode : 06-027-S Parkschool, Limbricht

Bestandsnaam : ArcheoPro, Parkschool, Limbricht v 2008 07 14

Archis CIS-nummer: 20880

Auteur: Richard Exaltus, Joep Orbons

Projectleider : Richard Exaltus, Joep Orbons

Projectmedewerkers: Hon Rik

Onderaannemers: nvt

Autorisatie: Richard Exaltus

ISSN : 1569-7363

Uitgegeven door Souterrains, Partner of ArcheoPro

© Copyright 2007 Souterrains, Maastricht

Souterrains, Partner of ArcheoPro

Holdaal 6

NL 6228 GH Maastricht

Nederland

Tel : 0(0 31) 43 3672586

Fax: 0(0 31) 43 3672585

Mobiel: 0(0-31) 6-15 071 366

BTW: NL.1575.24.541.B01

e-mail: j.orbons@souterrains.nl

www.souterrains.nl

Kamer van Koophandel Zuid Limburg: 14066883

Postbank: 8980640

IBAN: NL29PSTB0008980640 BIC/ Swift: PSTBN L21

Inhoudsopgave:

1 Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Locatiegegevens:	4
1.3 Onderzoek	4
2 Methoden	6
2.1 Bureauonderzoek	6
2.2 Veldonderzoek	6
3 Resultaten bureauonderzoek	8
3.1 Geo(morfo)logie en bodem	8
3.2 Archeologie	9
3.3 Informatie amateurarcheologen	10
3.4 Historie	11
3.5 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	13
4 Veldonderzoek	14
4.1 Aanpak	14
4.2 Resultaten oppervlaktekartering	14
4.3 Resultaten booronderzoek	15
5 Conclusies en aanbevelingen	17
Literatuur	18

1 Inleiding

1.1 Algemeen

- Opdrachtgever: NIPA Milieutechniek
- Aanleiding onderzoek: Aanvraag bestemmingsplanwijziging
- Datum uitvoering veldwerk: 25 januari 2007
- Archis CIS nummer: 20880

1.2 Locatiegegevens:

- Provincie: Limburg
- Gemeente: Sittard-Geleen
- Plaats: Limbricht
- Hoekcoördinaten:
 - o 187.111 / 335.945
 - o 187.184 / 335.901
 - o 187.114 / 335.763
 - o 187.023 / 335.808
- Eigendom: Particulier
- Oppervlakte onderzoeksgebied: 1.8 hectare
- Toponiem: Limbricht
- Globale ligging: Ten oosten van de kern van Limbricht
- Grondgebruik: Akker
- Hoogteligging: 43 +NAP
- Bepaling locaties: GPS Garmin, meetlinten

1.3 Onderzoek

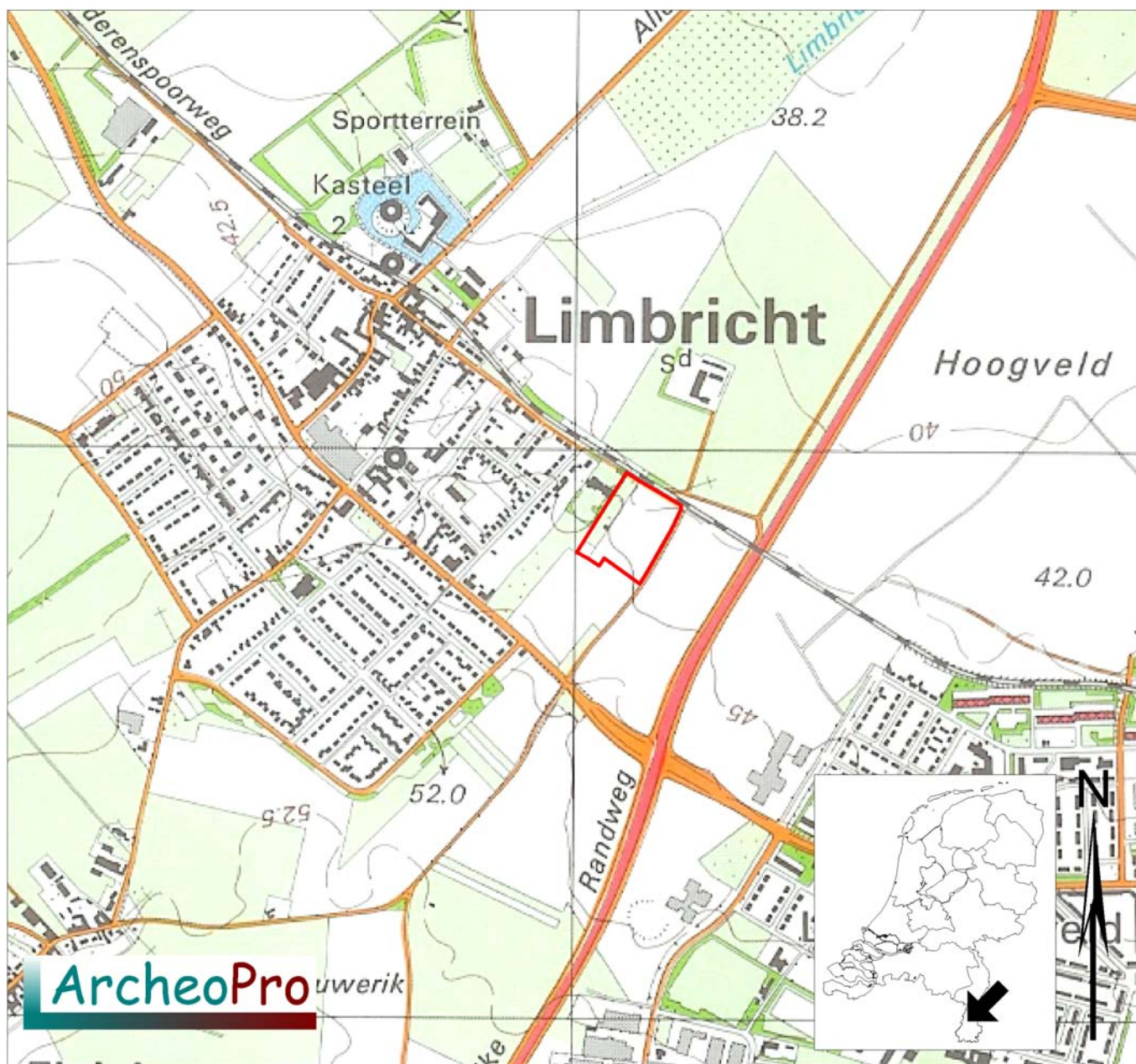
Op 25 januari 2007 is door ArcheoPro een Inventariserend VeldOnderzoek (IVO) uitgevoerd op een terrein ten oosten van Limbricht. Het onderzoek had als doel eventueel aanwezige archeologische waarden in kaart te brengen.

De aanleiding voor het onderzoek vormt de voorgenomen herinrichting.

In juli 2008 is het plangebied uitgebreid met de westelijk gelegen boomgaard. Aangezien het verrichte booronderzoek hiertoe reeds volstond, is in overleg met de gemeentelijk archeologe besloten het plangebied uit te breiden zonder extra boringen te verrichten.

Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend VeldOnderzoek (IVO) met bureaustudie. ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen en is door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK) goedgekeurd als bedrijf dat bodemverstorende werkzaamheden mag verrichten in het kader van inventariserend veldonderzoek met als doel het opsporen of onderzoeken van archeologische monumenten.

Het veldonderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior-archeoloog) en ing. P.J. Orbons (senior vakspecialist).

Figuur 1: De ligging van het plangebied.

2 Methoden

2.1 Bureauonderzoek

Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin de bekende en de te verwachten archeologische waarden.

Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965
- De geschiedenis van het Zuidlimburgse cultuurlandschap, J. Renes 1988
- Bodemkaart 1:50.000
- Gemeente Sittard-Geleen. Een archeologische verwachtings- en advieskaart
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel 4 Zuid-Nederland)
- Grote historische topografische atlas van Nederland 1:25.000 1894-1926 Limburg
- Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000
- Overig historisch kaartmateriaal
- ZAR-rapport 14

2.2 Veldonderzoek

Veldonderzoek is gericht op het bepalen van de intactheid van de bodem, het opsporen van locaties die in het (verre) verleden geschikt zijn geweest voor bewoning en het opsporen van archeologische indicatoren zoals houtskool, aardewerk, (vuur)steen, glas, bot, enz.

Indien oppervlaktevondsten aanwezig kunnen zijn, wordt bij voorkeur een oppervlaktekartering uitgevoerd waarbij het terrein wordt belopen in parallel aan elkaar liggende banen met maximaal vijf meter tussenruimte. Indien een oppervlaktekartering niet mogelijk is in verband met begroeiing of latere afzettingen, wordt een booronderzoek uitgevoerd.

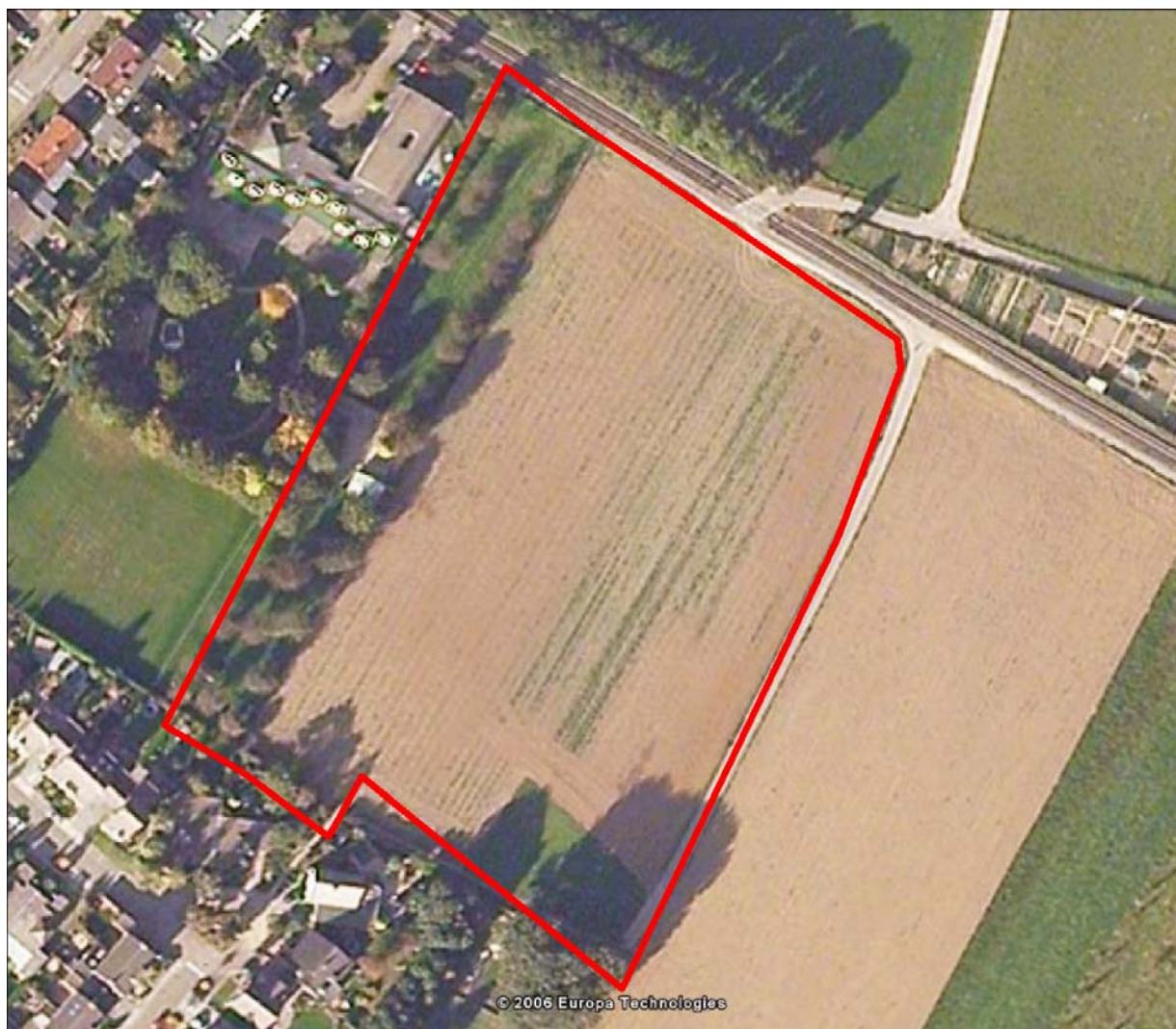
Een dergelijk booronderzoek heeft tot doel vast te stellen in hoeverre de oorspronkelijke bodemopbouw nog intact is en of hierin archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn. Hiertoe worden op terreinen kleiner dan één hectare tenminste zes boringen gezet.

De boringen worden gezet in een grid van gelijkbenige driehoeken zodat de boringen zodanig ten opzichte van elkaar gespatieerd zijn dat deze optimaal over het onderzoeksterrein zijn verdeeld.

Het gebruik van een guts met een diameter van drie centimeter maakt optimale bestudering van de bodemopbouw mogelijk. Om de kans op het aantreffen van archeologische resten zo groot mogelijk te maken is een edelmanboor met een diameter van vijftien centimeter, echter meer geschikt.

In veel gevallen voert ArcheoPro om bovenstaande redenen eerst gutsboringen uit om de bodemopbouw zo nauwkeurig mogelijk te bestuderen en vervolgens boringen met een 15 cm edelmanboor om de kans op het aantreffen van eventueel aanwezige archeologische resten zo groot mogelijk te maken. Het opgeboorde materiaal wordt hierbij gezeefd op een zeef met een maaswijdte van vier millimeter.

De boorpunten worden vastgelegd met behulp van meetlinten en GPS en ingemeten ten opzichte van NAP.

Figuur 2: Luchtfoto met daarop rood omljnd het onderzoeksgebied. Bron: <http://maps.google.nl/>.

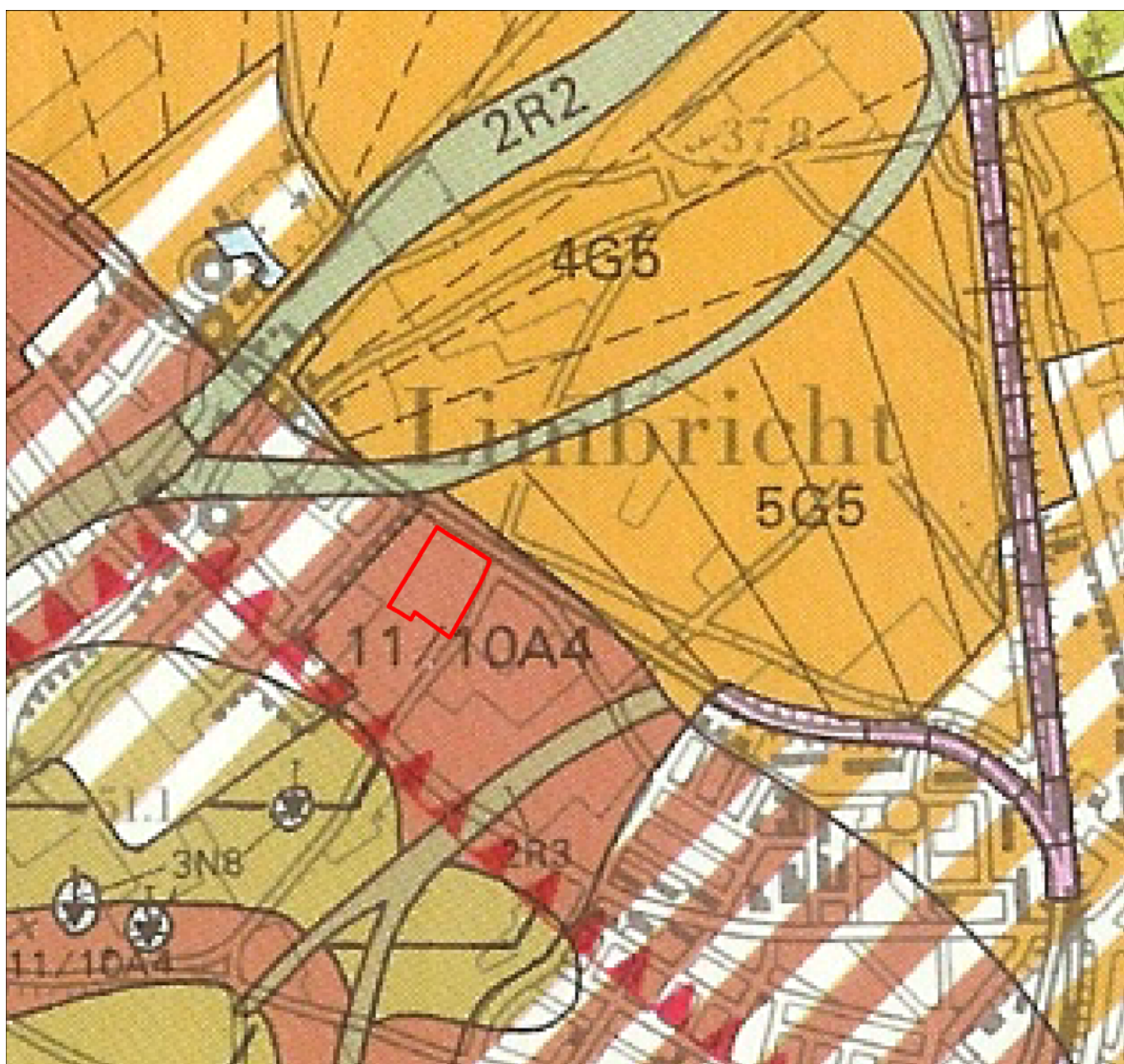
3 Resultaten bureauonderzoek

3.1 Geo(morfo)logie en bodem

Het plangebied ligt op een lösswand met ten zuidwesten daarvan een tussenterras dat bedekt is met löss en ten noordoosten een daluitspoelingswaaier. Dit betekent dat het plangebied een overgangszone vormt tussen het rond 60 m +NAP gelegen tussenterras en de rond 40 m +NAP gelegen daluitspoelingswaaier. Aan de zuidwestzijde van het plangebied geeft de geomorfologische kaart een breuk, met in het terrein duidelijke zichtbaar hoogteverschil, aan.

Binnen het plangebied loopt de hoogte af van 47 m +NAP in het zuidwesten naar 41 m +NAP op het noordoostelijke deel.

De bodems binnen het plangebied bestaan uit radebrikgronden in siltige leem. Radebrikgronden worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een klei-inspoelings horizont (textuur-B).

Figuur 3: Geomorfologie

3.2 Archeologie

Volgens de Indikatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) ligt het plangebied in een zone met een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Binnen het plangebied zijn in Archis geen archeologische vindplaatsen bekend. In tabel 1 zijn alle vindplaatsen opgesomd die binnen een straal van een halve kilometer rond het centrum van het plangebied liggen.

De oudste vondsten uit de omgeving van het plangebied dateren uit het Neolithicum. Het betreft bewerkt vuursteen op de vindplaatsen 130440, 130467, 130468 en 328081 en een, in van elders aangevoerde grond aangetroffen vuurstenen bijl op vindplaats 42493. Het bewerkte vuursteen dat op de vindplaatsen 130440 en 130468 is aangetroffen, zou ook uit de Bronstijd kunnen dateren.

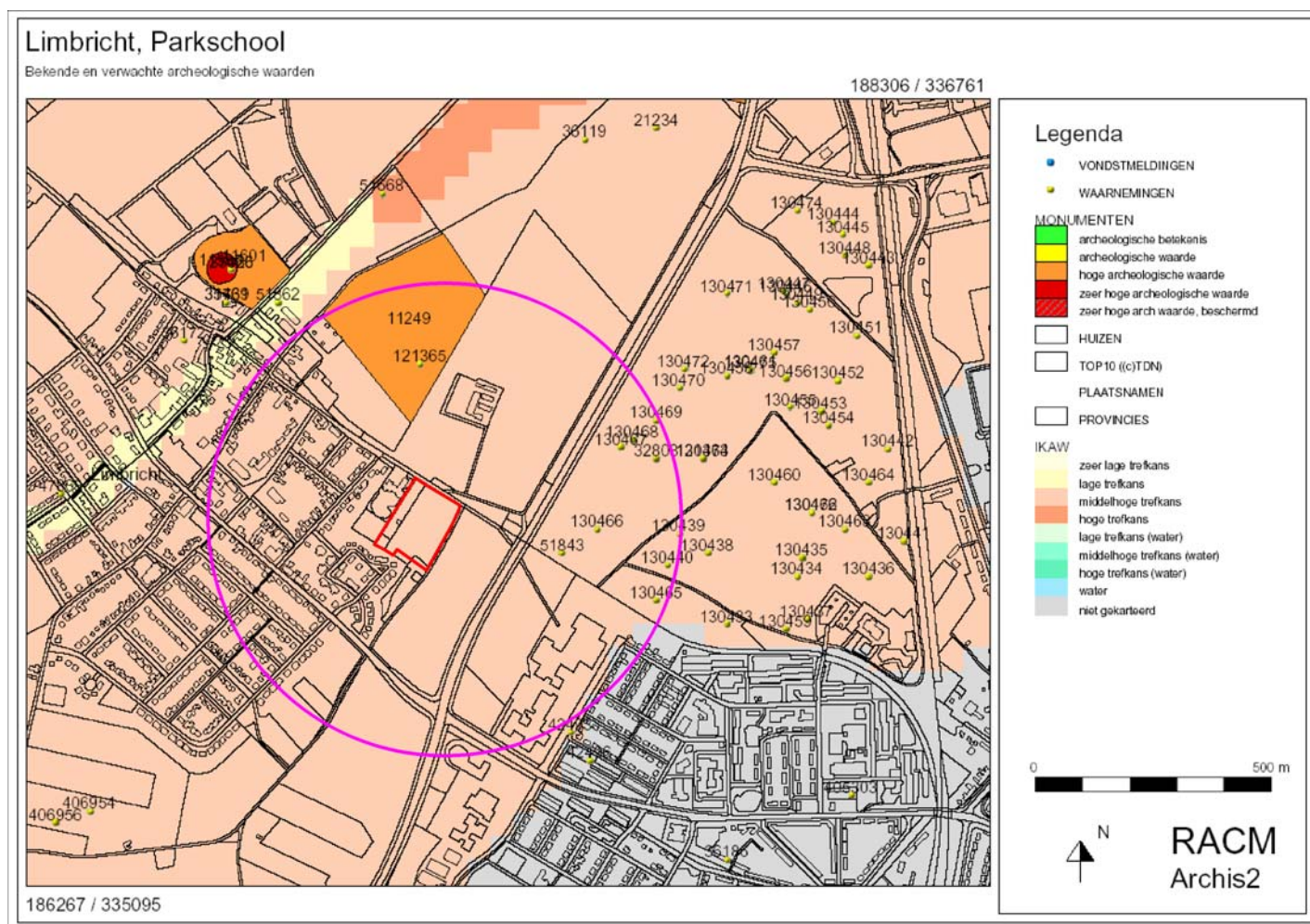
Uit opgravingen die zijn verricht, in het ten opzichte van het plangebied direct ten oosten van de N276 gelegen Hoogveld, is gebleken dat de omgeving van het plangebied vanaf de Bronstijd tot in de Romeinse tijd vrijwel continu is bewoond. Op het Hoogveld zijn uit deze perioden zowel nederzettingen als graven en grafmonumenten aangetroffen (Tol en Schabbink 2004).

Driehonderd meter ten noorden van het plangebied ligt een nederzetting uit de Romeinse tijd (monument 11249 en waarnemingsnummer 121365). Deze nederzetting maakt deel uit van een drietal nederzettingen uit deze periode in het gebied rond Sittard (Tol en Schabbink 2004). In het Hoogveld is tevens een Romeinse weg aangetroffen die west – oost is georiënteerd en waarschijnlijk ten noorden van het plangebied loopt.

Waarnemingsnummer 328081, waarop vondstmateriaal uit de Romeinse tijd is aangetroffen ligt eveneens op het Hoogveld. Dit geldt tevens voor de waarnemingsnummers 130440, 130465, 130467 en 328081 die vondsten uit de Middeleeuwen betreffen. Tevens is hier een middeleeuwse munt gevonden (waarnemingsnummer 51843).

Uit het onderzoek op het Hoogveld is gebleken dat hier tot in de dertiende eeuw huisplaatsen en een omgracht terrein aanwezig waren.

Monumenten en Waarnemingen			
nummer	Coördinaat	Periode	vondsten
11249	187,073/336,296	Romeinse tijd	Nederzetting
121365	187,100/336,200	Romeinse tijd	Divers materiaal Romeinse tijd
42493	187,420/335,420	Neolithicum	Vuurstenen bijl in aangevoerde grond
51843	187,400/335,800	1222-1256	Munt Floris IV
130466	187,475/335,850	Middeleeuwen	Aardewerk
130440	187,625/335,775	Middeleeuwen en Neolithicum/Bronstijd	Middeleeuws aardewerk en bewerkt vuursteen uit Neolithicum en/of Bronstijd
130465	187,600/335,700	Middeleeuwen	Aardewerk
130467	187,525/336,025	Middeleeuwen en Neolithicum	Middeleeuws aardewerk en bewerkt vuursteen uit het Neolithicum
130468	187,525/336,040	Neolithicum en Bronstijd	Aardewerk uit de Bronstijd en bewerkt vuursteen uit het Neolithicum
328081	187,600/336,000	Middeleeuwen Prehistorie Romeinse tijd	Middeleeuws aardewerk, bewerkt vuursteen uit het Neolithicum en Romeins materiaal

Figuur 4: Gegevens uit Archis met daarop een cirkel met een straal van vijfhonderd meter rond het plangebied.

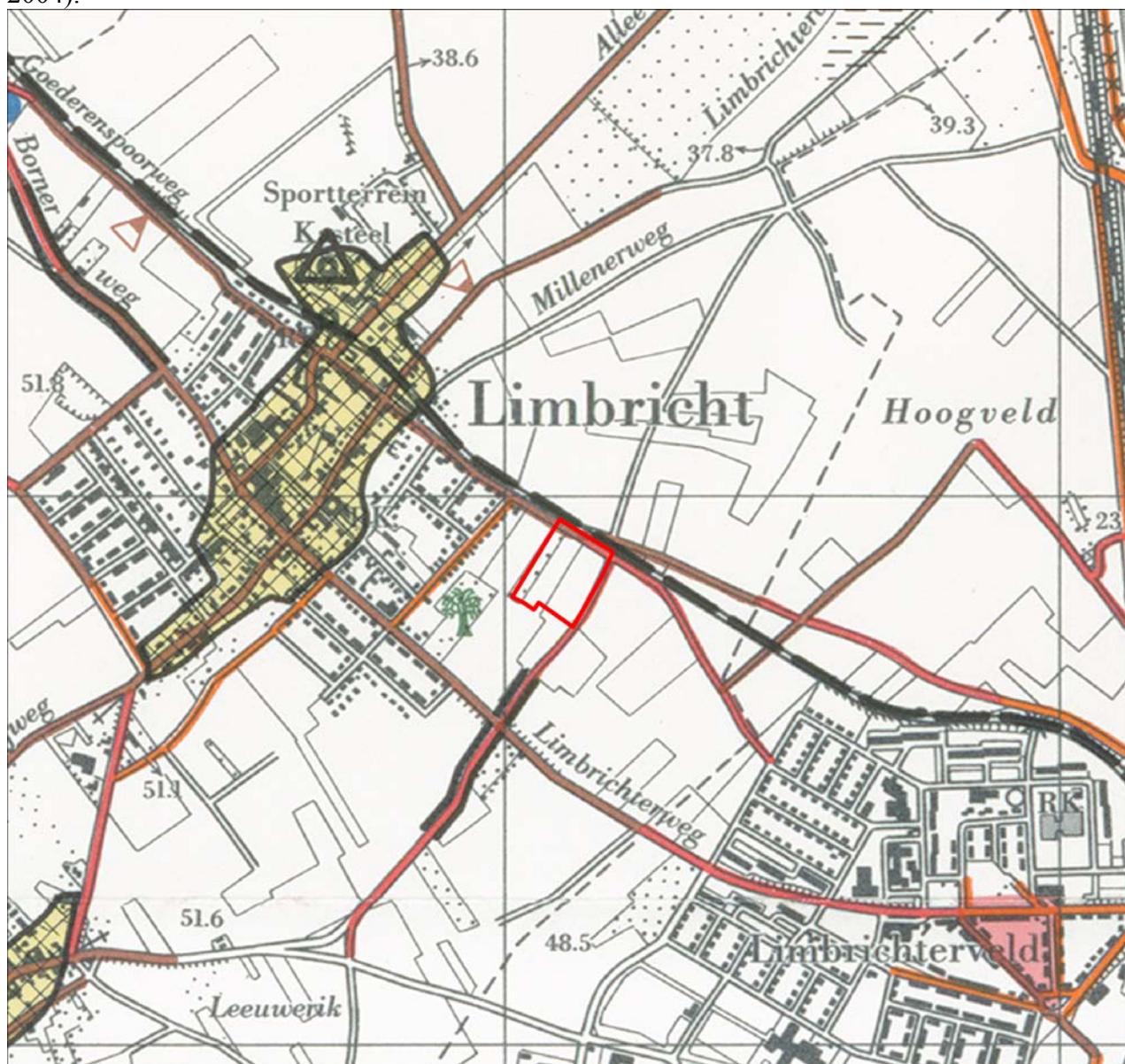
3.3 Informatie amateurarcheologen

ArcheoPro heeft contact opgenomen met de heer C. Meijs; amateurarcheoloog uit Limbricht.

De heer Meijs is zeer bekend met het terrein maar heeft hierop nooit vondsten gedaan. Voor zover bij hem bekend, hebben ook andere in de omgeving actieve amateurarcheologen nooit iets op het terrein aangetroffen.

3.4 Historie

Limbricht is een zeer oude nederzetting, ontstaan langs een Romeinse weg. In Limbricht zelf zijn Romeinse vondsten aangetroffen, waaronder een askist die in het Limbrichtse Sint-Salviuskerkje te zien is. Dit kerkje is in het begin van de 11e eeuw gebouwd. In de absis van deze kerk zijn de oudste gewelfschilderingen van Nederland aangetroffen, vervaardigd omstreeks 1275. Naast het kerkje ligt Kasteel Limbricht, een motteburcht. In zijn huidige vorm dateert het kasteel uit 1622. Oorspronkelijk dateert het echter uit de Middeleeuwen toen Limbricht samen met Einighausen een 'vrijheerlijkheid' in Guliks gebied vormde. Op de kaart van Renes (figuur 5) is te zien dat het onderzoeksgebied ruim buiten de oorspronkelijke kern van Limbricht ligt. Net buiten het onderzoeksgebied geeft deze kaart een hoogstamboomgaard aan. Aan de westzijde van het onderzoeksgebied ligt nog altijd een kleine hoogstamboomgaard (zie figuur 7). De weg die ten oosten van het onderzoeksgebied ligt, is een oude weg van voor 1810. De weg ten noorden van het onderzoeksgebied, parallel aan de spoorweg, staat op deze kaart aangegeven als een weg van middeleeuwse oorsprong. De resultaten van op het Hoogveld verrichte opgravingen laten zien dat ongeveer vanaf 1300 de bewoning zich verplaatst naar de huidige dorpskernen in de (beek)dalen. (Tol & Schabbink 2004).

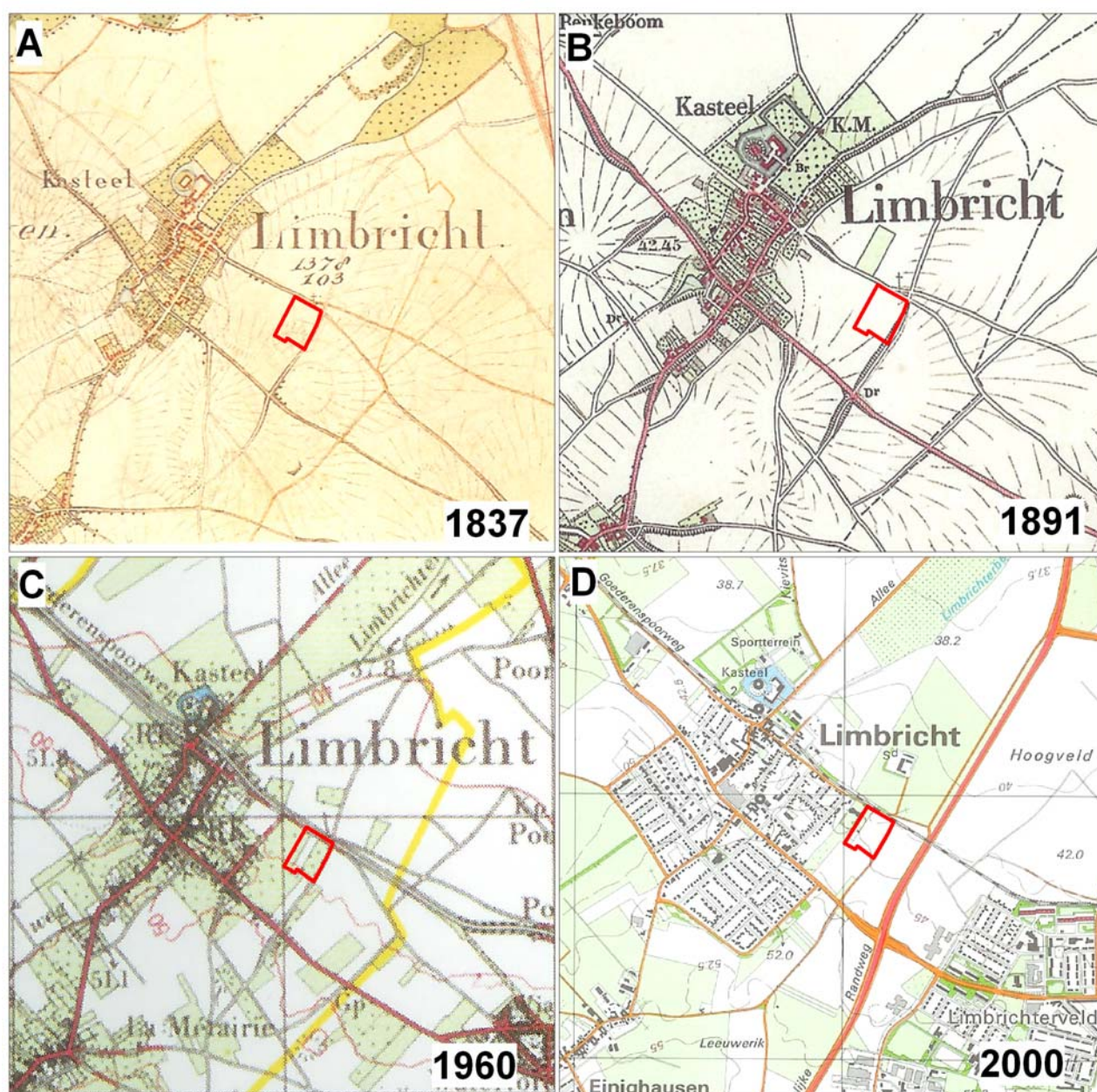
Figuur 5: Kaart historische elementen naar Renes.

Op de topografische kaart uit 1843 (figuur 6A) is te zien dat de bebouwing van het dorp op dat moment aanzienlijk verder naar het westen begon dan thans het geval is en dat ten oosten van de dorpskern in het geheel geen bebouwing aanwezig was. Het plangebied wordt hierop aangegeven als een naar het noordoosten aflopende helling die in gebruik was voor de akkerbouw. Op figuur 6B is te zien dat in deze situatie tot in het begin van de twintigste eeuw weinig verandering is opgetreden. Wel is dan inmiddels langs de zuidooststrand van het plangebied een goederenspoorlijn aangelegd. Op figuur 6C is te zien dat halverwege de twintigste eeuw de bebouwing van Limbricht inmiddels een stuk richting het onderzoeksgebied is opgeschoven en dat een (hoogstam)boomgaard op het plangebied aanwezig was. Op figuur 6D is deze inmiddels verdwenen. Een omwonende bevestigde dat het onderzoeksgebied tot ongeveer 30 jaar geleden een hoogstamboomgaard vormde die rond 1975 gerooid is.

Indien hoogstambomen met wortelkluit en al gerooid worden, hetgeen doorgaans het geval is, treedt intensieve bodemverstoring op. De dichtheid aan hoogstamfruitbomen per hectare bedraagt gewoonlijk ongeveer 100. In het geval van pruimenbomen kan dit echter oplopen tot vele honderden (bron: Historische boomgaarden in het Gelderse rivierengebied).

Indien per boom een relatief bescheiden wortelkluit wordt verwijderd van ongeveer drie bij drie meter, treedt al een bodemverstoring op van tien procent van het oppervlak. De werkelijke mate van bodemverstoring kan hier echter gemakkelijk een veelvoud van zijn.

Na het rooien van de hoogstamboomgaard is het terrein in gebruik geweest als akker.

Figuur 6: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1837, 1891 +/-1960 en 2000.

3.5 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel en onderzoeksstrategie

Verwachte perioden (datering)

Op basis van de bekende gegevens omtrent archeologische waarden in het gebied zoals vermeld in Archis en in ZAR-rapport 14 (Tol en Schabbink 2004), moet worden geconcludeerd dat in de omgeving van het plangebied discontinu bewoning plaatsvond vanaf het Mesolithicum. Vanaf de Bronstijd lijkt het gebied vrijwel continu bewoond te zijn geweest. Uit de aanwezigheid van vindplaatsen uit de Romeinse tijd ten noorden en ten oosten van het plangebied, blijkt dat de omgeving van het plangebied in deze periode intensief bewoond werd.

Complextypen

Eventuele nederzittingsresten uit het Paleolithicum, Neolithicum of Mesolithicum kunnen van zeer geringe afmetingen zijn en hoeven nauwelijks meer te zijn dan de neerslag van een enkele (jacht)activiteit of een kortstondig kamp. De omvang hiervan kan beperkt zijn tot enkele (tientallen) vierkante meters. Resten uit de Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd of Middeleeuwen in het gebied zullen vooral nederzittingsresten betreffen van minimaal honderden vierkante meters grootte.

Uiterlijke kenmerken

Nederzittingsresten uit alle perioden zullen binnen het plangebied uit vondststrooiingen bestaan met eventueel in de ondergrond aanwezige (resten van) paalsporen en afvalkuilen.

Vondstmateriaal kan door diverse vormen van grondbewerking aan het oppervlak liggen.

Eventueel kunnen sporen zichtbaar zijn in recente bodemontsluitingen en geschoonde slootkanten.

Specifieke ligging (locatie)

Veruit de meeste vindplaatsen in de omgeving van het plangebied liggen op de tamelijk vlakke delen van de daluitspoelingswaaiers ten noordoosten van het plangebied. De lösswand waarop het plangebied zelf ligt, is aanmerkelijk armer aan archeologische vindplaatsen.

Mogelijke verstoringen

De meeste vindplaatsen in de omgeving van het plangebied zijn aangetroffen aan de hand van oppervlaktevondsten. Afdekking met als colluvium afgezette löss kan er plaatselijk echter toe geleid hebben dat archeologische sporen relatief gaaf zijn.

In het plangebied zijn in het verleden altijd hoogstamfruitbomen aanwezig geweest. Het ligt voor de hand dat het ruimen van deze bomen plaatselijk tot diepe verstoring van de bodem heeft geleid.

Onderzoeksstrategie

Tijdens het veldwerk moet allereerst worden vastgesteld welke delen van het gebied in het (verre) verleden geschikt zijn geweest voor bewoning. Dit zullen met name relatief hoog gelegen, vlakke delen zijn.

Aan de hand van booronderzoek kan worden vastgesteld of sterke erosie heeft plaatsgevonden en of in de bodem (nog) archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn. Om de bodemopbouw zo exact mogelijk te kunnen bestuderen kan het beste gebruik gemaakt worden van een gats.

Voor het opsporen van archeologische indicatoren is in dit gebied een oppervlaktekartering het meest geschikt. De meeste van de archeologische vondsten in de omgeving van het plangebied zijn immers gedaan als oppervlaktevondsten.

Figuur 7: Hoogstamboomgaard naast het onderzoeksgebied

4. Veldonderzoek

4.1 Aanpak

- Positie boringen: regelmatige verdeling over het plangebied, zie figuur 9.
- Gebruikt boormateriaal: guts met diameter van 3 cm / edelmanboor met diameter van 10cm.
- Totaal aantal boringen: 21
- Aantal boringen per hectare: 12 boringen per hectare
- Geboorde diepte: 2.0 m -Mv
- Inmeten boorlocaties: GPS, meetlint en waterpas
- Boorbeschrijving: Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.1)
- Oppervlaktekartering: Het onderzoeksterrein vormde ten tijde van het onderzoek een braakliggende akker waarvan het oppervlak gedurende de gehele winter aan neerslag blootgesteld is geweest. Hoewel het bodemoppervlak ten gevolge van deze neerslag was dichtgeslagen, was de vondstzichtbaarheid, door de langdurig blootstelling van eventueel vondstmateriaal aan schoonwassend regenwater, juist goed. Het oppervlak is derhalve geheel gekarteerd.

4.2 Resultaten oppervlaktekartering

Ondanks de goede vondstzichtbaarheid (zie figuur 8) zijn tijdens de oppervlaktekartering geen vondsten gedaan die van voor de achttiende/negentiende eeuw dateren. Verspreid over het plangebied zijn slechts relatief moderne puin- en aardewerkresten aangetroffen.

Figuur 8: Vondstzichtbaarheid

4.3 Resultaten booronderzoek

Tijdens het booronderzoek zijn 21 boringen gezet. Alle boringen zijn doorgezet tot een diepte van twee meter beneden het maaiveld. Voor het booronderzoek is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van drie centimeter.

De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart van figuur 9. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in tabel 2.

Bovenin de boringen is een 25 tot 65 cm dikke bouwvoor aangetroffen die bestaat uit donkerbruine, humeuze siltige leem. In alle boringen gaat de bouwvoor over in een dikke laag lichtbruine, zandige leem waarin (net als in de bouwvoor) puinspikkels en antraciet voorkomen. In de boringen 1, 2, 5, 8, 9, 11, 15 en 18 beslaat deze laag bijna de gehele boring.

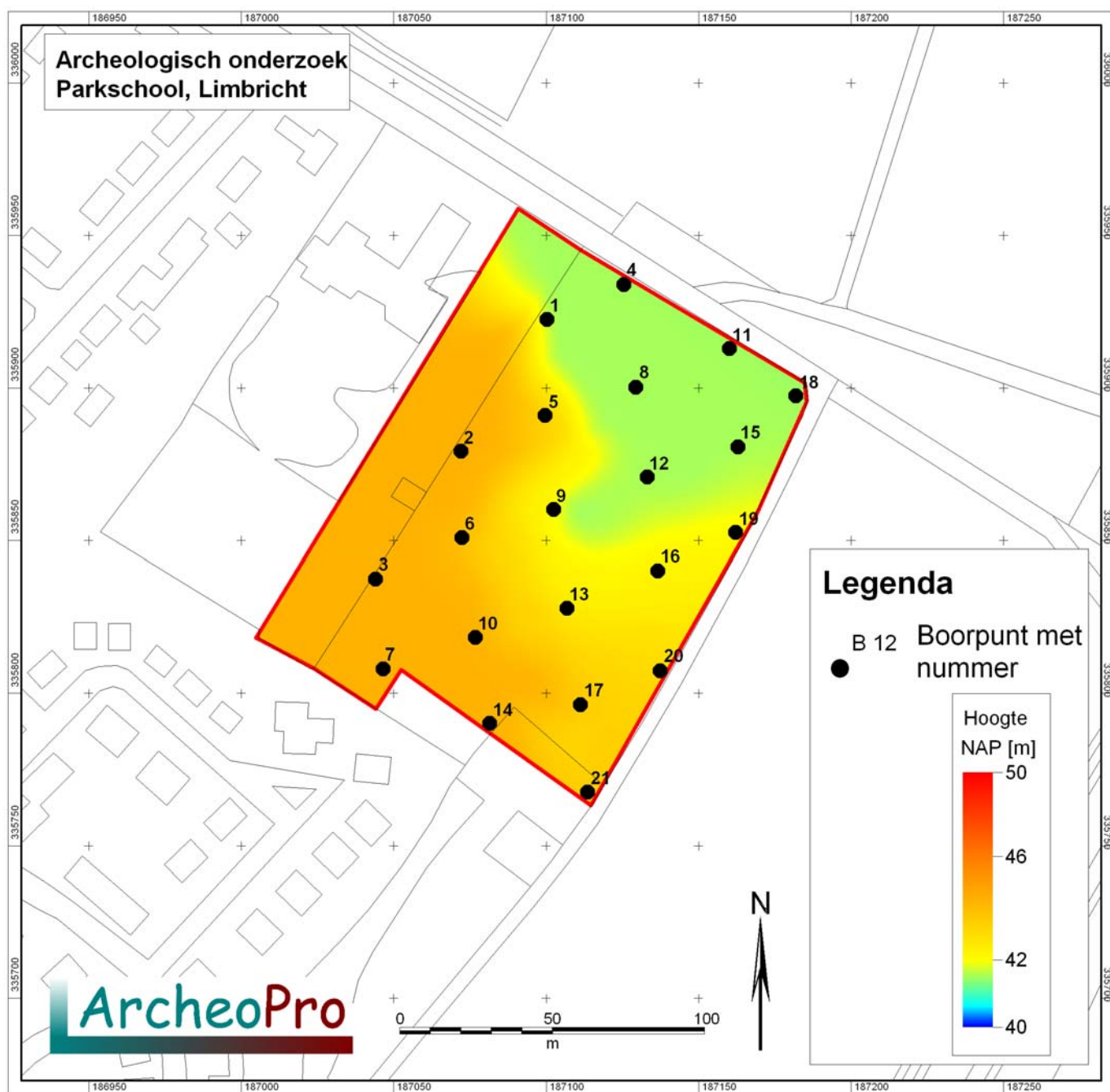
De opname van puinspikkels en antraciet in deze laag lijkt te zijn ontstaan ten gevolge van ingrijpende bodemverstoring zoals optreedt bij het met wortelkluit en al, rooien van bomen. Bij het (machinaal) lostrekken van wortelkluiten worden kubieke meters bodemmateriaal losgetrokken dat vervolgens als brokken, vermengd met oppervlaktemateriaal weer in het kluitgat terugvalt.

In veruit de meeste boringen gaat deze laag over in de klei-inspoelingslaag (bt-horizont). Alleen in de boringen 3, 7, 12, 13, 16 en 17 is boven de klei-inspoelingslaag een gley-horizont aanwezig die bestaat uit niet door bodemverstoring beïnvloede löss.

Onderin boring 20 is een laagje licht grindig zand aangetroffen.

Behalve puinspikkels en antraciet in de bouwvoor en de laag hier direct onder, zijn geen van de boringen archeologische indicatoren aangetroffen.

	Bouwvoor; Humeuze siltige leem (donkerbruin)	Zandige, licht humeuze leem (lichtbruin) met spikkels puin en anthraciet	Sterk lemig zand (lichtbruin) Bt-horizont	Licht grindig zand (lichtgeel)	Siltige leem; Oranje/grijs gevlekt (gley-horizont)
Boring 1	0-30	30-195	195-200		
Boring 2	0-40	40-200			
Boring 3	0-40	40-90	150-200		90-150
Boring 4	0-40	40-140	140-200		
Boring 5	0-30	30-180	180-200		
Boring 6	0-40	40-90	90-200		
Boring 7	0-40	40-70	170-200		70-170
Boring 8	0-30	30-200			
Boring 9	0-40	40-200			
Boring 10	0-30	30-105	105-200		
Boring 11	0-30	30-170	170-200		
Boring 12	0-40	40-90	140-200		90-140
Boring 13	0-40	40-150	180-200		150-180
Boring 14	0-25	25-120	120-200		
Boring 15	0-30	30-170	170-200		
Boring 16	0-40	40-90	140-200		90-140
Boring 17	0-40	40-150	180-200		150-180
Boring 18	0-65	65-200			
Boring 19	0-30	30-150	150-200		
Boring 20	0-30	30-125	125-190	190-200	
Boring 21	0-30	30-110	110-200		

Figuur 9: Boringen met NAP hoogte onderzoeksgebied

5. Conclusies en aanbevelingen

Binnen het onderzoeksterrein zijn 21 boringen gezet. Over het gehele oppervlak van het onderzoeksterrein is een oppervlakte kartering uitgevoerd. De vondstzichtbaarheid was goed.

De oppervlaktekartering heeft slechts relatief modern materiaal opgeleverd.

Het booronderzoek heeft geen archeologische indicatoren opgeleverd. Wel bleek duidelijk uit de boringen dat de bodem binnen het plangebied tot grote diepte verstoord is. Dit is vrijwel zeker het gevolg van het rooien van hoogstamfruitbomen in de zeventiger jaren.

Zoals het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel aangeeft, moet in de omgeving van het plangebied met name op vlakke delen van het landschap rekening worden gehouden met bewoningsresten uit het (verre) verleden. In de omgeving van het onderzoeksgebied vond discontinu bewoning plaats vanaf het Mesolithicum. Vanaf de Bronstijd lijkt het gebied vrijwel continu bewoond te zijn geweest.

Niettemin zijn ook op het vlakke, zuidwestelijke deel van het terrein, geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Het overige deel van het onderzoeksgebied vormt een tamelijk steile, naar het noordoosten aflopende helling. Deze zal nooit erg aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning.

Gezien het bovenstaande is er geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren, evenmin hoeft tijdens de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden.

Indien onverhoopt toch archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, dienen deze gemeld te worden bij de gemeente Sittard-Geleen, conform Monumentenwet 1988, artikel 53 en verder.

Drs. R.P. Exaltus
Senior-archeoloog

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2100
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr
Romeinse tijd	12 v chr	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Late middeleeuwen	1000	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Tijdschaal volgens Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988

Literatuur

Bureau Harry Weijs 2002. Historische boomgaarden in het Gelderse rivierengebied.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Rijksdienst voor het oudheidkundig Bodemonderzoek, ARCHIS II (Archeologisch Informatie Systeem), <http://www.warchis.archis.nl:70/archis/>

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek 2000, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Limburg; 1894-1926 1:25.000. Nieuwland Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kuiper M. 2006. Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën. Landsmeer.

Kuyper J. Gemeentatlas van de provincie Limburg, 1968

Renes, J. De geschiedenis van het Zuidlimburgse cultuurlandschap, Maastricht, 1988

Robberechts, B.J.L., Kirkels M. & M.A.H. Lipsch, 2004. Gemeente Sittard-Geleen. Een archeologische verwachtings en advieskaart. RAAP-rapport 1045. Amsterdam.

Stichting voor Bodemkartering, 1989. Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 59, 60W, 60O, herziene uitgave. Wageningen.

Tol A., & M. Schabbink 2004. Opgravingen op vindplaatsen uit de Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd en de Middeleeuwen op het Hoogveld te Sittard. Campagne 1999. Zuidnederlandse Archeologische Rapporten 14. Vrije Universiteit. Amsterdam.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, blad 59, 60, 61, 62 (Genk, Sittard, Maastricht, Heerlen), Staring Centrum, Wageningen, 1989